

HET SIXTH INTERNATIONAL CONGRESS ON ACCOUNTING 1952

door *Mr A. Th. E. Kastein*

Reeds 4 maanden ligt dit congres, dat van 16 tot 20 Juni j.l. in Londen werd gehouden, achter ons en nog steeds is de indruk, die het heeft nagelaten, even overweldigend als op het ogenblik, dat deze bij de deelnemers werd gevestigd. Wanneer men de verslagen in de bladen van de buitenlandse accountantsverenigingen leest, dan overheerst de toon van bewondering en dankbaarheid, voor hetgeen de Engelse verenigingen hebben geboden.

Voor de tweede wereldoorlog waren 5 internationale bijeenkomsten gehouden, voor het eerst in 1904 in St. Louis, het laatste in Berlijn in 1939. Sedertdien waren de omstandigheden zo aanmerkelijk veranderd, dat iedere poging een internationaal congres tot stand te brengen, bij voorbaat moest geacht worden te zullen mislukken. Dit heeft de Engelse organisatoren er echter niet van weerhouden om het toch te entameren en met welk een succes.

De grondslagen voor dit congres werden reeds in 1946 gelegd. De verschillende accountantsverenigingen in Engeland, Wales, Schotland en Ierland hebben de hoofden bij elkaar gestoken en in grote eendracht de voorbereidende werkzaamheden aan een Commissie opgedragen, die terstond de problemen van organisatorische en financiële aard heeft onderzocht en tot oplossing heeft gebracht. Het lag in de bedoeling het congres in de zomer van 1951 te houden. Het Festival of Britain heeft de verplaatsing naar 1952 noodzakelijk gemaakt.

Pas omstreeks Juni 1951 werden de eerste mededelingen gelanceerd en de aanmelding tot deelname gedurende een half jaar opengesteld. Men had zich een bepaald schema voor de wetenschappelijke behandeling der onderwerpen gedacht. Voor ieder onderwerp was een inleider, lid van een der uitnodigende accountantsverenigingen, aangezocht, die een „original paper” schreef. Daarnaast werden een aantal buitenlandse accountantsverenigingen in staat gesteld over dezelfde onderwerpen een praeadvies te geven, gebaseerd op de richtlijnen, die de hoofdineider daarvoor had aangegeven. Nadat de referaten in druk waren verschenen, werd een rapporteur aangezocht een overzicht samen te stellen van de geponeerde stellingen en de tegenover elkaar staande meningen van de inleiders, ten einde aan het debat een zekere leiding te geven. Op de zitting, waarop het desbetreffende onderwerp ter sprake kwam, kreeg de rapporteur gelegenheid gedurende tien minuten zijn overzicht voor te dragen. De discussie stond onder leiding van een Voorzitter, meestal de voorzitter of vice-voorzitter van één der organiserende verenigingen, en twee vice-voorzitters, gekozen uit de voorzitters van de buitenlandse verenigingen. Iedere spreker had vijf minuten gelegenheid om in het midden te brengen, wat hij meende tot aanvulling of bestrijding van een der inleiders te moeten zeggen. Van deze gelegenheid is rijkelijk gebruik gemaakt door de vertegenwoordigers van bijna alle aanwezige buitenlandse organisaties. Dit betekende, dat het debat meestal 2 à 2½ uur in beslag nam, waarbij van de aanwezigen veel inspanning werd gevegd om de verschillende intonaties en uitspraken van het Engels, dat als enige taal was toegelaten, te verstaan. Het bleek dat niet alleen de gasten hierbij moeilijkheden ondervonden; zelfs Engelsen moesten erkennen, dat niet altijd de leden van de Dominions voor hen verstaanbaar Engels spraken.

36 landen hadden afgevaardigden en bezoekers gezonden. Ruim 3250

deelnemers verleenden aan het congres het internationale karakter: 2140 deelnemers waren in Engeland, Ierland of Schotland woonachtig, 260 deelnemers vertegenwoordigden de Engelse Dominions, terwijl uit de overige landen 668 accountants en 196 dames van hun belangstelling blijk gaven.

De Nederlandse groep bestond uit ongeveer 60 accountants, waarvan vele vergezeld waren van hun dames. De officiële vertegenwoordiging van Nederland bestond uit 5 leden van het Nederlandsch Instituut van Accountants en 2 leden van de Vereniging van Academisch Gevormde Accountants.

Wij mogen ons gelukkig prijzen, dat ook ons land een bijdrage aan het wetenschappelijk gedeelte van het Congres heeft mogen leveren. De Heer A. Goudekot heeft ten aanzien van het belangrijkste onderwerp een principieel gesteld, door velen zeer gewaardeerd, praeadvies geschreven. Als rapporteur voor een der onderwerpen is Prof. A. M. van Rietschoten opgetreden.

De onderwerpen

In het algemeen kan men het belang van ieder congres afmeten naar de onderwerpen, die in behandeling zijn genomen. In het redactionele artikel in het November-nummer 1951 van dit Maandblad is er op gewezen, dat op dit congres geen onderwerp betrekking had op de controlerende functie van de accountant. De organisatoren hebben bij de keuze van onderwerpen twee groepen van problemen aan de orde willen stellen n.l. een algemeen overzicht van het beroep en de diensten, die het daarbij aan het maatschappelijk verkeer biedt enerzijds en de problemen van praktische aard, waarbij de steun en de leiding van de accountant bij voortdurend wordt gezocht anderzijds.

Tot de eerste groep behoorden:

The accountant in practice and in public service
en The accountant in industry

De tweede groep bevatte:

Fluctuating price levels in relation to accounts
Accounting requirements for issues of capital
en The incidence of taxation.

Het is niet mogelijk op ieder dezer onderwerpen reeds thans uitvoerig in te gaan; in het begin van het volgende jaar zal het Congresboek verschijnen, waarin de discussies en debatten in extenso zullen zijn opgenomen. Ik wil daarom volstaan over ieder dezer onderwerpen enkele korte opmerkingen te maken.

Fluctuating price levels in relation to accounts

Dit was ongetwijfeld het belangrijkste onderwerp, waarbij de mening van de acht inleiders, zoals ook de rapporteur A. C. Velling, lid van de Deense Foreningen af Statsautoriserede Revisorer, vaststelde, principieel niet van elkander verschilden ten aanzien van de functie van het geld als waardemeter, de doelstelling van de jaarrekening en de gevolgen van de voortdurende wijzigingen in de waarde van het geld in deze jaarrekeningen, doch waarbij geen eenstemmigheid van mening bestond ten aanzien van het systeem, waarop het probleem diende te worden opgelost. De Engels-georiënteerde en de Amerikaanse inleiders waren in het algemeen tegenstanders van de vervangingswaarde, terwijl de continentale inleiders met evenveel klem deze verdedigden.

Professor Graham (American Accounting Association) ging uit van de historische kostprijs, die hij door vermenigvuldiging met de algemene prijsindex aan de huidige kostprijs tracht aan te passen. Mr Wilcox (American Institute of Accountants) bleek een voorstander van het LIFO-systeem te zijn, dat hij in Amerika als een algemeen aanvaard beginsel kenschetste. Het Institute of Chartered Accountants in England and Wales was van oordeel, dat voorzieningen tot vervanging van activa tegen de verhoogde prijzen niet ten laste van de winst mochten worden gebracht.

In het debat werd door de Heer O. Birley (Engeland), die de inleiding van de Heer Goudekot als op de meest principiële basis gegrondvest, preef, het Congres in overweging gegeven eerst de theoretische fundamenten van het probleem aan te vatten, alvorens tot de uitwerking in de jaarrekening over te gaan.

De hoofdinleider, Mr Percy Barrowcliffe, gaf aan het einde van de discussies een samenvatting, waarbij hij concludeerde, dat de continuïteit in de onderneming met zich medebrengt, dat de accountant er voor zorg draagt, dat de materiële activa worden bewaard en niet worden uitgehold. Wanneer wij zouden toestaan, dat deze activa in de loop der jaren zouden worden vernietigd, dan zou dit de ondergang der onderneming betekenen. Hij zag dit probleem niet alleen als een vraagstuk van fiscale aard, doch ook uit het oogpunt van de juiste winstbepaling in de onderneming.

Accounting requirements for issues of capital

De rapporteur, Mr A. A. Fitzgerald (Australië) kwam tot de conclusie, dat de accountant voornamelijk twee functies hierbij heeft te vervullen, n.l. het geven van inlichtingen aan de toekomstige belegger enerzijds en het geven van advies over de te voeren financiële politiek en de toekomstige winstmogelijkheden anderzijds.

In Engeland heeft de Companies Act 1948 en in Amerika de Security Exchange Act een aantal wettelijke vereisten gegeven, die de accountant in acht moet nemen bij zijn verklaringen. Mr Herrick (Amerika) onderstreepte, dat de grootste verantwoordelijkheid van de accountant niet gelegen is in de wettelijke en vaktechnische eisen, doch in de uitvoering van de morele taak van het geven van een verantwoorde verklaring aan de toekomstige belegger. Mr Weisbard (Amerika) pleitte voor standaardisering van de accountantsverklaringen. Hij dacht hierbij niet aan een soort „Accountants-Esperanto”, maar was voorstander van een vereenvoudiging van de terminologie, waarbij echter meer inlichtingen aan het publiek werden verstrekt.

De hoofdinleider, Mr Mac Donald (Schotland) kwam tot de conclusie, dat de eventuele belegger het meest geïnteresseerd was in het totaal bedrag der door de onderneming te betalen belastingen. Hij signaleerde voorts twee stadia in de ontwikkeling der accountantsverklaringen. Het eerste stadium is ontstaan uit de wens van financiële en overheidsinstanties om een zekere minimumverklaring ter bescherming van de beleggers ingang te doen vinden; het tweede stadium werd bereikt, toen de verklaringen tevens moesten dienen, om het belegend publiek het noodzakelijk inzicht te verstrekken ter beoordeling van de waarde van hetgeen geboden wordt.

The accountant in industry

De taak, die de accountant in de industrie is toebedeeld, heeft de laat-

ste jaren een enorme ontwikkeling doorgemaakt. De inleider zeide aan het slot van de discussies, dat de accountant eigenlijk in de onderneming de enige man was, die een algeheel overzicht van hetgeen zich afspeelde, kon bieden. Hij moet de leiding kunnen inlichten omtrent alle factoren, die de planning voor- of nadelig hebben beïnvloed.

Verschillende sprekers waren van mening, dat een van de belangrijkste taken van de accountant, juist is gelegen in zijn hulp en advies, die hij aan kleine ondernemingen kan geven. De groei en de bloei van deze ondernemingen is van essentieel belang voor het voortbestaan van het systeem van „free enterprise”. Hoe eerder de accountant in de gelegenheid is, aan de directie de onvolkomenheden te signaleren, des te beter vervult hij zijn taak; een van de sprekers brak dan ook een lans voor de verkorting van de periode van het uitbrengen van verslag.

The accountant in practice and in public service

Op de Nederlandse rapporteur, Prof. van Rietschoten, was bij dit onderwerp een zware taak gelegd. Er waren referaten van Bolivia, Canada, Engeland, Portugal, Zuid Afrika, Zweden en Amerika.

Het laat zich begrijpen, dat het onmogelijk bleek een vergelijking te trekken tussen de functie van de accountant in deze verschillende landen.

De Engelse inleidingen gaven een duidelijk verschil te zien in de functie van de accountant in het openbare beroep en die in overheidsdienst. De laatste categorie is niet alleen belast met de controlerende en adviserende functie, maar ook met de uitvoerende en beherende taak. In het algemeen neemt men aan, dat het verschil tussen de beide groepen van accountants is gelegen in de onafhankelijkheid van de accountant in het vrije beroep tegenover de afhankelijkheid van de accountant in interne- of overheidsdienst. De rapporteur meende echter, dat het zich met de leiding belasten van de interne accountants een integrerend verschil in functie met zich medebracht, waarvan de gewenstheid wel aan gerechte twijfel onderhevig is.

Door verschillende sprekers werd nog gewezen op de moeilijkheden, die het accountantsberoep ondervindt bij de afbakening van het terrein ten opzichte van andere beroepsgenoten. In Amerika is n.l. een strijd gaande geweest tussen advocaten en accountants, aan wie de behandeling van belastingzaken behoorde te zijn toevertrouwd. Er is nu een overeenkomst gesloten tussen beide beroepen, waarbij de werkzaamheden zijn verdeeld. Andere sprekers wezen op het bestaan van accountants-beunhazen in hun land, die door middel van advertenties cliënten trachten te werven en die tegen tarieven werken, die voor een gequalificeerde accountant onaanvaardbaar zijn.

Een andere spreker wees op de moeilijkheden, die er ontstaan voor alleenwerkende accountants, doordat deze zich niet voldoende op alle terreinen kunnen oriënteren. Zij zijn bevreesd de hulp in te roepen van specialisten, omdat zij hierdoor hun cliënten zullen kunnen verliezen. Mr Saunders (Engeland) herinnerde de aanwezigen aan het gezegde, dat de sterkte van een keten wordt bepaald door de zwakste schakel. Z.i. was de alleenstaande accountant in het vrije beroep de zwakste; men kan zich niet voorstellen, met welke problemen deze man te kampen heeft. Hij deed dan ook een hartstochtelijk beroep op de grote kantoren om deze eenlingen zoveel mogelijk bij te staan.

The incidence of taxation

Aan dit onderwerp van actuele aard was de gehele Vrijdag gewijd.

De conclusie: „Taxation, once a revenue-raiser, has become a political weapon for redistributing income and regulating social conditions, altogether a bad trend, particularly for industry and commerce” gaf het gevoel van alle sprekers, in het bijzonder van de Engelsen, weer.

De Amerikaanse inleider, Percy Brundage, vatte in het kort samen, dat de buitensporig hoge belastingtarieven de groei van ondernemingen in de kiem smoort, ieder initiatief doodt, de spaarders ontmoedigt en het doen van buitensporige, aftrekbare, uitgaven aanmoedigt. Het ontduiken van belasting is een algemene sport geworden. De fiscale aspecten van een transactie zijn de belangrijkste factor geworden bij het nemen van zakelijke beslissingen.

Verschillende sprekers demonstreerden met voorbeelden, hoezeer de huidige fiscale maatregelen in strijd komen met de reeds door Adam Smith gegeven beginselen van belastingheffing: equality of sacrifice, certainty of determination, convenience of payment en economy of operation.

Uiteraard was het niet moeilijk verband te leggen tussen dit onderwerp en dat van de fluctuating price levels. Algemeen was men van oordeel, dat de belastingheffing over schijnwinsten in de onderneming ten spoedigste een einde moet nemen, door het toestaan van verhoogde afschrijvingen, gebaseerd op de huidige vervangingswaarde of door het tegen een lager belasten van winsten, die worden aangewend voor nieuwe investeringen.

De Voorzitter van het Congres, Sir Harold Gibson Howitt, G. B. E., D. S. O., hield vóór de eerste werksitting een openingsrede en sloot des Vrijdagsmiddags deze internationale bijeenkomst.

De Royal Festival Hall bood een unieke gelegenheid voor dit congres. Op iedere plaats was het gesprokene door middel van luidsprekers uitstekend verstaanbaar.

Een bijzonder woord van waardering mag worden gesproken ten aanzien van het Secretariaat, dat onder leiding van Mr A. S. Mac Iver stond. Met een staf van vier personen is het gehele voorbereidende werk gedaan. Voor de ontvangst en registratie van de deelnemers waren een aantal stewards en tolken geëngageerd, die voortreffelijk werk hebben verricht.

Social events

Hieraan was door de uitnodigende verenigingen buitengewone aandacht en zorg besteed.

Des Maandagsmorgens werd voor de deelnemers aan het Congres en hun dames een speciale kerkdienst in de historische Westminster Abbey gehouden, waarin de deken van Westminster, de Very Reverend A. C. Don voorging. Na afloop van deze dienst, die door ruim 1000 personen werd bijgewoond, bestond er gelegenheid het kerkgebouw te bezichtigen.

Voor de Rooms-Katholieke deelnemers werd een hoogmis in de Westminster Cathedral opgedragen.

Het Congresbestuur recipieerde op Maandagavond in de Royal Festival Hall, waarbij Sir Howitt en Mr Percy Barrowcliffe met hun echtgenoten de gasten ontvingen. Tijdens deze receptie werden nog Engelse en Ierse dansen gedemonstreerd.

Het hoogtepunt voor de officiële afgevaardigden was het banket in Guild Hall. Hieraan zaten als eregasten de Lord-Mayor of London en de Archbishop of Canterbury, Dr Fisher aan. Het is onmogelijk een beschrijving te geven van de entourage van dit festijn, dat fel contrasteer-

de met de ernstige schade, die dit oude historische gebouw tijdens de bombardementen door de Duitsers, heeft opgelopen. In een rede van meer dan 20 minuten, die ademloos door de aanwezigen werd aangehoord, sprak Dr Fisher o.a. de volgende woorden:

„The qualified accountant gives a demonstration of the true account of freedom in which he is always the servant of facts and cannot manipulate facts to suit his own use”.

Groter eer en lof kan de accountantsstand niet toegezwaaid worden!

De Engelse Regering recipieerde in Tate Gallery, waarbij de Secretary for Overseas Trade de gasten ontving.

De redacteuren van „The Accountant” boden aan de buitenlandse deelnemers en hun dames een cocktailparty in Grosvenor House aan, terwijl de week besloten werd met een bal in het Savoy Hotel.

Attractief waren ook de uitstapjes, die op de vrije Donderdag waren georganiseerd. Men kon kiezen tussen een bezoek aan Oxford, Cambridge, Hampton Court en Windsor Castle, de havens van Londen en aan Londen zelf.

Zij, die een bezoek aan Oxford hebben gebracht, hebben een onvergetelijke indruk medegekregen, van een der plaatsen, waar aan de jeugd de echte Engelse traditie wordt bijgebracht, die zich zo duidelijk had gemanifesteerd aan het banket in Guild Hall.

Tenslotte dient nog vermeld te worden, dat er voor ieder nog een theatervoorstelling en een ballet was gearrangeerd, terwijl voor de dames de modeshow ook niet ontbrak.

De verschillende accountantsverenigingen hebben bovendien nog regelmatig lunches en diners voor groepen deelnemers in hun gebouwen georganiseerd; aan een groep uit de Nederlandse deelnemers werd door één der vooraanstaande Londense accountantskantoren een dinnerparty aangeboden, die bijzonder in de smaak viel.

Het bovenstaande geeft een korte opsomming, van al hetgeen aan de gasten door de Engelse verenigingen is geboden. De grote gastvrijheid en het gulle onthaal is een sieraad aan de kroon van de organisatoren. Men mag zich wel bewust zijn, dat het houden van een congres in de omvang, zoals dit is geschied, al zware financiële verplichtingen op het ontvangende land legt; als men echter dan aan de sociale functie nog een dergelijk cachet weet te geven, dan past een woord van grote hulde.

Met het houden van congressen streeft men gemeenlijk verschillende doeleinden na. Voorop staat in de regel de bestudering van vakvraagstukken op internationaal niveau. Daarnaast echter is het verkrijgen van persoonlijk contact met de beoefenaren van hetzelfde beroep in andere landen zeer nuttig. Speciaal in dit laatste opzicht is naar de mening van de groep Nederlandse deelnemers, dit congres uitermate geslaagd te noemen. Het meest daartoe heeft misschien nog de informele cocktailparty van „The Accountant”, die aan het einde van de week werd gehouden en waarop de meeste buitenlandse gasten elkaar beter kenden, bijgedragen.

Op de sluitingszitting heeft de Voorzitter nog medegedeeld, dat in principe besloten was, over 5 jaren een volgend congres te houden.

Er waren reeds van enkele landen verzoeken ingekomen, om als gastheer te mogen optreden. Wanneer Nederland daartoe zou mogen worden uitverkoren, dan rust op de Nederlandse accountants een ereplicht reeds nu hun bijdragen, zowel wetenschappelijk als organisatorisch, daaraan te leveren.